

waardelijk? Indien ja, moet dan het gedoopte kind die voorwaarde vervullen, e.e. God Zijne belofte aan hem wil vervullen, en aan dat kind wil „toeligenen hetgeen het in Christus heeft?” Indien ja, hoe kan dat kind, dat van nature in zonden ontvangen en geboren is, en een kind des toorns, die voorwaarde of ook maar eenige voorwaarde vervullen?

c. Of dat zij voor de kinderen der belofte is (naar Rom. 9), die voor het zaad gerekend worden? Naar mijn overtuiging kan goede exegese van heel het verband in Rom. 9 slechts tot de conclusie leiden, dat met „kinderen der belofte” het geestelijk of uitverkoren zaad bedoeld is. Ik ben nog altijd bereid dit te verdedigen, ook nadat ik gelezen heb, wat ten Uwent hierover is geschreven in den laatsten tijd.

3. Wat Schriftuurlijk bezwaar hebt U tegen de volgende voorstelling:

a. De belofte des evangelies wordt aan allen, die het evangelie hooren zonder onderscheid gepredikt, maar die prediking is naar haar inhoud altijd particulier, i.e. zij geldt in positieven zin alleen den geloovigen, dat is, den uitverkorenen.

b. Dezelfde belofte, met dezelfde particulieren inhoud, wordt in den doop beteekeend; allen ontvangen het teeken des doops, doch zoo, dat het een reuke des levens ten leven voor de geloovigen, dat is, voor de uitverkorenen, maar ook een reuke des doods ten doode voor de ongelooovigen en ongehoorzamen, dat is, de verworpenen, en dat wel in volkomen overeenstemming met den inhoud der belofte, en naar den bepaalden raad des Heeren?

4. Waarom werd Ezau, de verworpenen, eerst geboren?

Laat mij tenslotte nog mogen opmerken, dat, indien ds Doekes niet onze „Standard Bearer” ontvangt, en hij mij zijn adres wil sturen, ik er gaarne voor zorgen wil, dat het hem wordt toegezonden.

H. H.

Tot zoover Rev. Hoeksema.

Antwoord op de vragen behoeft ik thans niet te geven. ds Doekes is aan het woord; later zullen dan de kwesties wel, hetzij in zijn bespreking, hetzij afzonderlijk, kunnen besproken worden.

K. S.

UIT AMERIKA, VII.

„De Wachter”, een bekend kerkelijk orgaan van de Chr. Ref. Church in Amerika, geeft in het nummer van 11 Maart j.l. een bespreking van het laatste boek van ds H. Hoeksema: „The Power of the Cross”. (De kracht van het Kruis), en in deze beoordeeling beveelt de Hoofdredacteur de studie van dit boek ten zeerste aan. Hij meent dat dit werk over het Lijden des Heeren een eerste plaats inneemt in de Amerikaanse literatuur over dit thema en nadat hij op de gebreken, vooral op die van „arminianisme” in vele boeken gewezen heeft, zegt hij: „Dit boek, waarin ons duidelijk wordt gemaakt, dat onze Gereformeerde leer der verzoening is gegroeid uit teksten als die hierin behandeld worden en dus een leer op de Schrift gegrond, is ons welkom. Moge ons volk nooit ontwennen aan predikaties te willen hooren en boeken te kunnen genieten, waarin de volledige Schriftuurlijke waarheid onzer verzoening wordt ontvouwd.....”

Ds Hoeksema kan met deze beoordeeling tevreden zijn. Zij bevestigt wat we reeds eer geschreven hebben, n.l. dat men in Amerika de kerk kan worden uitgezet omdat men meent, dat de prediking niet gereformeerd is en op dwaalwegen leidt, terwijl men de boeken van den afgesnedene warm blijft aanbevelen als behoorende tot de besten die er verschijnen. Ds Hoeksema vindt in de kringen van de Chr. Ref. Church wel waardeerding, mits men maar niet met hem aan één Avondmaalsdich behoefte aan te zitten.

Men gevoelt dat hier iets niet klopt.

Men heeft mij wel de opmerking gemaakt: ja maar, ds Hoeksema is afgezet om afwijking op één punt, de kwestie van de gemeene gratie, verder is hij wel goed gereformeerd.

Ik heb het genoegen gehad in enkele kerken van de Prot. Ref. Church (de kerken die met ds Hoeksema zijn mede gegaan) preken te mogen hooren, ik heb verder ook gelegenheid gehad heel wat geschriften van deze kerken te lezen en ik krijg de overtuiging, dat het verschil tusschen de Prot. Ref. Church en de Chr. Ref. Church niet maar in de „drie punten” (over de gemeene gratie) zit, maar heel wat dieper snijdt. Een boek van ds Hoeksema over „The Power of the Cross” is niet los te maken van zijn opinie over de kwestie van de gemeene gratie, en wanneer men in Chr. Ref. kringen dit boek warm aanbeveelt als goed gereformeerd, veroordeelt men daarmee tevens de gedragingen van de Synode (en dus van allen die zich daaraan geconformeerd hebben), die ds Hoeksema heeft uitgeworpen. Ds Hoeksema en zij, die het met hem eens zijn, hebben een open oog gehad voor de gevaren, die de gereformeerde kerken in Amerika bedreigd hebben en nog bedreigen, vooral het gevaar van het arminianisme, waarover ds Keegstra in bovenbedoelde recensie schrijft, en ds Hoeksema heeft heel scherp de antithese getrokken tusschen kerk en wereld en wie over de „drie punten” praat zonder dezen achtergrond te zien, begrijpt van het geschil tusschen ds Hoeksema en de Synode die hem uitwierp niet veel. Het protest van ds Hoeksema ging en gaat nog tegen de geheele levensopenbaring van velen, die

zich nog gereformeerde noemen, maar al lang door het amerikanisme, waarover ik in vorige brieven schreef, zijn afgetrokken van de gereformeerde waarheid. Ik kan de bede van ds Keegstra, als hij zegt: „moge ons volk nooit ontwennen aan predikaties te willen hooren en boeken te kunnen genieten, waarin de volledige Schriftuurlijke waarheid onzer verzoening wordt ontvouwd”, te beter begrijpen naarmate ik meer kennis maak met wat er in het Amerikaanse gereformeerde leven omgaat. „De volledige Schriftuurlijke waarheid onzer verzoening” daar hebben ook de „drie punten” mee te maken gehad, en ds Hoeksema heeft de gevaren, waartegen ds Keegstra in zijn boekbeoordeeling waarschuwen wil, reeds twintig jaren en meer geleden gesignaleerd en zijn optreden is daartegen een reactie geweest, niet slechts negatief maar ook positief. Ik geloof dan ook, dat de uitwerking van ds Hoeksema en de zijnen behalve onschrijftuurlijk ook zeer nadeelig is geweest voor de verdere ontwikkeling der Chr. Ref. Church in Amerika. Men heeft een stem gesmoord, die men niet missen kon in het gereformeerde kerkelijke leven van Amerika en nu deze stem buiten de kerkmuren van het eigen gebouw nog klinken mag, vraagt men wel er naar te willen luisteren, maar heeft men in deze twintig jaren van onschrijftuurlijke volharding het volk zelf niet ontwend deze stem nog te kunnen hooren, gesteld al, dat het volk naar een stem van buiten nog hooren wil?

Voor zoover ik het bekijken kan en kennis gemaakt heb met de Prot. Ref. Church, heeft deze kerkengroep nog het zuiverst het gereformeerde element dat uit Nederland afkomstig was, in heel de kerkenopenbaring gehandhaafd. Ik heb nergens meer over de „drie punten” hooren praten of preken, die periode is voorbij, maar de geheele levensopenbaring is er anders dan ik over het algemeen in de Chr. Ref. Churches ontmoet heb. De kerkelijke eeredienst komt het meest die van onze Nederlandse gereformeerde kerken nabij en bleef dus het best bewaard voor de Amerikaanse invloeden, die zoovele kerken der Chr. Ref. Church hebben aangetast. De dienst des Woords is positief gereformeerd en de catechismus wordt er niet slechts in naam, maar ook nog in wezen gepredikt. In de gemeente van ds Doezema te Belflower was men juist toe aan het opnieuw beginnen van de catechismusprediking en als inleiding daarop preekte deze nog jonge predikant over Psalm 78 de eerste acht verzen, daarin de redenen gevend waarom de catechismus in onze kerken behoort te worden gepredikt. Dóór en dóór gereformeerd, ik voelde me er geheel onder „thuis”. En zoo is het met de behandeling van de „vrije stof” ook. Zoo goed in Redlands onder ds De Boer als in Belflower, verdient deze predikatie in den vollen zin des woords Woordbediening genoemd te worden. Men vindt er geen spoor van Amerikaanse invloeden in. Het Woord van God in zijn geheel eigen betekenissen voor de gemeente werd ontvouwd. En deze nog jeugdige predikanten zijn leerlingen van ds Hoeksema.

Hoe meer ik dan ook met deze kerken kennis maak, hoe beter ik ga begrijpen, dat zoovelen in de Chr. Ref. Church mij uit volle overtuiging konden zeggen: „Men had ds Hoeksema nooit de kerk uit moeten zetten, het is een fout geweest.....”

Dat hebben mij niet slechts gewone leden, maar ook predikanten gezegd.

Maar het is ook al weer dat oppervlakkige Amerikaanse begrip van wat „Kerk” is, dat doet spreken van een „fout”; een „fout” kan men op velerlei wijze soms nog goed maken, b.v. op de manier van ds Keegstra, die de aandacht vraagt voor de zeer gereformeerde boeken, die ds Hoeksema schrijft en ze in handen wil hebben van het volk in de Chr. Ref. Church. Maar kan men, als men consequent doordent, zijn geweten daarmee ontlasten? De kwestie van het Heilig Avondmaal is hier in het geding. Wanneer ds Hoeksema een „verzoening predikt, die op de Schrift gegrond is”, zoals ds Keegstra schrijft, kan men dan het aanzitten aan één tafel des Heeren verschuiven tot men bij elkaar in den hemel is? Het woord „mistake” is zoo gemakkelijk uit te spreken en het kan de consciëntie wat sussen. En het is al méér dan twintig jaar geleden, niet waar.....? Maar ik geloof, dat het meer Amerikaans dan Schriftuurlijk is te spreken van een „fout”. Gods Woord spreekt niet van „fouten”, maar van „zonden”, en zonden verjaren niet. Ik geloof, dat de stem van ds Hoeksema in het Amerikaanse kerkelijke leven niet gemist kon worden, omdat God haar daarin een plaats gaf. Kunnen de broeders, die in de Chr. Ref. Church al maar en steeds meer te tobben krijgen met allerlei soort van kerkelijke problemen, die haar ter beslissing worden voorgelegd en waarvoor zij geen oplossing weten (met welk een zorg kunnen predikanten in de Chr. Ref. Church de ontwikkeling vooral onder de jongeren met je bespreken) geen verbanden zien tusschen de Synode van 1924 en den gang van zaken vandaag? Wanneer de stem van ds Hoeksema „welkom” is aan den hoofdredacteur van „De Wachter”, heeft dit wel zijn oorzaak. Er zijn maar al te veel stemmen in het Amerikaanse gereformeerde leven, die al lang geen gereformeerd geluid meer geven. Maar als een stem „welkom” is geef haar dan de plaats waar ze recht op heeft en door het volk „dat het geklink nog kent” gehoord kan worden. Dat is een daad van eenvoudige gehoorzaamheid.

x. S.

UIT HET POLITIEKE EN SOCIALE LEVEN

GIRONDIJNEN EN JACOBijnen.

Blijkens mededeeling in „Het Vrije Volk” van 26 Maart j.l., ontvangen haast alle afdelingen van de Partij van den Arbeid van de afdelingen der Communistische Partij Nederland het verzoek om gezamenlijk den eersten Meidag te vieren. „Uiteraard worden deze voorstellen van de hand gewezen, omdat er nu eenmaal een torenhoog verschil is omtrent de socialistische idealen van de socialisten en democratische socialist”, aldus „Het Vrije Volk”.

Ook de P. v. d. A. te Almelo ontving van de C.P.N. een dergelijk verzoek. Het bestuur wees dit verzoek echter af met het volgende „gedocumenteerde” antwoord: „Ondergeteekenden, voorzitter en secretaris van het Meicomicé uit de verenigingen op democratisch-socialistische grondslag, hebben uit uw brief met vreugde geconstateerd, dat in uw kringen thans beter dan bij de oprichting van de Partij van den Arbeid, nu een jaar geleden, de betekenis van deze partij voor het socialisme wordt begrepen. Zij kunnen zich althans niet voorstellen, dat uw partij het Meicomicé zou willen vieren met een partij, waarvan uw secretaris, de heer Paul de Groot, in „Politiek en Cultuur” van Maart 1943 schreef, dat het streven naar oprichting er van bij de kapitalisten is ontstaan en waarvan de leiding in handen is van „lieden, die het volle vertrouwen genieten van Philips, AKU, Rotterdamse Bankvereniging en Royal Dutch Shell”. Oprecht verheugd over den groei in uw gelederen van een meer met de werkelijkheid in overeenstemming zijnde inzicht in de betekenis van de Partij van den Arbeid, willen ondergeteekenden niet nalaten er op te wijzen, dat uw voorstel tot een gezamenlijke viering van den eersten Meidag geen rekening houdt met het fundamentele verschil, dat bestaat tusschen uw socialistisch ideaal en dat van het democratische socialisme. Het uit de verenigingen op democratisch-socialistische grondslag gevormde 1-Mei-comité wenscht op den Dag van den arbeid getuigenis af te leggen van zijn ideaal en moet derhalve uw voorstel afwijzen.

w.g. H. A. te Riet, voorzitter.

A. J. Frederiks, secretaris”.

„Het Vrije Volk” noteert hierbij: „Met dit klare, principiële antwoord kunnen de communisten het doen”.

Misschien mogen wij ook enkele notities bij dit verzoek en bij deze afwijzing maken.

Zooewel uit het verzoek als afwijzing blijkt, hoe de tegenstelling tusschen verzoekers als afwijzers aardig verviakt. De communisten willen, zoals ook uit hun begeerte tot fusie tusschen E.V.C. en N.V.V. blijkt, niets liever dan zoo groot mogelijke eenheid in de socialistische gelederen. Hoewel uit het „klare principiële antwoord” in geen enkel opzicht blijkt het verschil tusschen socialisme en democratisch-socialisme, meent „Het Vrije Volk” torenhoog verschillen aanwezig te achten. Het verschil zal dan wel zitten in het democratische van de „democratisch-socialisten”. Wat dat echter beteekent kunnen we lezen en hooren in de vreugdekreten, die door deze „democraten” geschreven en geslaakt werden bij de onderteekening van Linggadjati, alvorens hierover naar democratische beginselen, dat is met handhaving van het constitutioneel bestel, eerst de Staten-Generaal gehoord werd en zonder dat met de door haar aanvaarde „motie-Romme” werd rekening gehouden.

Het eenige verschil tusschen P. v. d. A. en C.P.N. ligt in de uitwerking van een en hetzelfde beginsel: de soevereiniteit van den mensch. En hierbij glijden de „democratisch-socialisten” steeds meer de handschoenen van de handen, waarmede zij het Nederlandse volk in hun „democratische” banen wilden leiden.

Dat de communisten op hun beurt deze handschoenen aantrekken om hun nog wat al te veel aan het „kapitaal” gebonden arbeidsvrienden, in hun banen te leiden, ligt voor de hand, want Girondijnen en Jacobijnen zijn van „eenen bloede”. Gog en Magog hooren bij elkaar..... en komen bij elkaar.

Almelo.

H. v. d. B.

GRONINGER BRIEVEN

Amice frater,

In nog kerkelijken kring heeft men het in onze dagen druk over het „probleem” kerk en wereld.

De kerk, zoo zegt men dan, heeft zich in de vorige eeuwen, inzonderheid in de negentiende eeuw, al meer laten terugdringen, zoo zelfs, dat velen dachten, dat het met godsdienst en kerk gedaan was. De natuurwetenschap had beide lamgeslagen.

En wel waagde dan een Schleiermacher bijv. den godsdienst nog te redden door hem vast te leggen in het „vroom gevoel”, van algeheele afhankelijkheid, de kerk liet zich toch ook bij hem terugdringen tot een klein hoekje, waar zij dan nog wezen mocht.